

15. januar 2015

FM2015/20

henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut, fremsætter jeg hermed følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at alderspensionister i tilfælde af nære pårørendes død fremover får mulighed for at få betalt en rejse til begravelse i Grønland én gang årligt.

(Medlem af Inatsisartut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut)

Begrundelse:

Efter at have været på arbejdsmarkedet hele livet, og med pensionen som den eneste indtægtsgrundlag, har alderspensionister, i langt de fleste tilfælde, ikke råd til en rejse, for at deltage i en begravelse, når et nære pårørende dør i en anden by. Forslaget vil give alderspensionisterne, en mulighed for at få betalt én rejse om året fra det offentlige.

En af de gængse fælles værdisæt, der kendetegner os grønlandere er, at vi har stærke familære bånd. Det er normalt at ældre, har stærke bånd til deres børn, børnebørn samt til andre familiemedlemmer.

De økonomisk råderum for pensionister kan være snævre, og det bliver ikke bedre af, at priserne for daglige fornødenheder bliver dyrere og dyrere, og derfor er det en selvfølge, at de ældre med alderspension får mulighed for at deltage i begravelser, når nære pårørende dør. Alderspensionisternes rolle som samlingspunkt i familierne retfærdiggør dette forslag.

Det må her indskydes, at der i § 20 i forordningen om offentlig hjælp allerede findes en bestemmelse med følgende ordlyd:

”Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan endvidere yde offentlig hjælp til betaling af rejseudgifter i forbindelse med nære pårørendes alvorlige sygdom og/eller død og begravelse. Hvis kommunalbestyrelsen stiller krav om lægeerklæring, skal kommunalbestyrelsen betale rekvireringen heraf.”

Det er jf. forordningens § 4, stk. 2 en betingelse for modtagelse af alle typerne af offentlig hjælp, at man ikke kan få behovet dækket af andre ydelser. Med andre ord kan man sige, at offentlig hjælp er subsidiær i forhold til alle andre måder at få dækket ens behov. Offentlig hjælp er således udelukket, hvis man har indtægter, som giver en mulighed for selv at betale sine udgifter.

Mindrebedemidlede pensionister har dermed allerede en mulighed for i tilfælde af nære pårørendes død at få betalt begravelsesrejser ved ansøgning til kommunalbestyrelsen.

Det nye ved dette forslag er, at denne mulighed udvides til også at omfatte formuende alderspensionister og gøres til en rettighed for alle alderspensionister, d.v.s. personer over 65 år.

Som nære pårørende forstås i denne sammenhæng forældre, ægtefælle og dermed ligestillede, børn og søskende, men ikke ægtefælles og dermed ligestillede familie.

Der skal kun gives tilskud til egentlige rejseudgifter ved anvendelse af billigst mulige rejseform. Der skal ikke ydes hjælp til ophold, kost, tabt arbejdsfortjeneste, dagpenge eller andre øvrige udgifter i forbindelse med begravelsen, dog skal der i forbindelse med rejsen til begravelsen ydes tilskud til indkvartering, hvis der er ophold på rejsen iht. fartplan.

Forslagets økonomiske samt administrative konsekvenser for det offentlige:

Lovgivningsarbejde for at alderspensionister får mulighed for en årlig bevilling fra det offentlige til familiebesøg i forbindelse med dødsfald i familien vil aflede en administrativ merudgift for Grønlands Selvstyre. Forberedelsen til denne lovændring skønnes samlet at medføre at en AC-medarbejder bruger et halv årsværk på arbejdet, svarende til 250.000 kr.

Disse midler skal afholdes indenfor de i forvejen afsatte bevillingsrammer, hvilket logisk set vil medføre længere sagsbehandlingstider eller udskydelse af øvrige lovgivningstiltag.

Forslaget vil naturligt skulle indarbejdes som en rettighed i det relevante regelsæt indenfor den sociale lovgivning, formentlig forordningen om offentlig hjælp. Et skøn over udgiften ved forslagens realisering kan løseligt opsættes således:

- Der sker ca. 450 dødsfald årligt her i landet.
- Det forudsættes, at der for hvert dødsfald vil være 2 pensionister, som vil have ret til frirejse.
- En gennemsnitspris for en rejse sættes til 10.000.

Den samlede årlige udgift løber dermed op i 9 mio. kr. årligt. Udgifterne må formodes at stige jævnt i takt med, at gruppen af alderspensionister vokser i de kommende år.

Da ordningen vil skulle administreres af kommunerne må det forventes, at KANUKOKA vil kræve det kommunale bloktilskud øget med et årligt beløb i den nævnte størrelsesorden.

Kommunerne vil også skulle afholde de administrative udgifter ved administration af ordningen. Omfanget heraf vil skulle beregnes nærmere, hvilket vil ske i bloktilskudsforhandlinger mellem Naalakkersuisut og KANUKOKA.

Forslagets administrative og økonomiske konsekvenser for det private erhvervsliv:

Trafikselskaber såsom Air Greenland og Arctic Umiaq Line vil opleve stigende salg af billetter og deraf øget omsætning, samlet svarende til kommunernes årlige udgifter til billetter til begravelsesrejser.

Forslagets administrative og økonomiske konsekvenser for befolkningen:

Dette forslag, kan fremover afværge at alderspensionister får økonomiske problemer i det tilfælde, hvor de tidligere har påtaget sig rejseudgifter, som de ikke har råd til.